

Du have vidst, Du maa tage Skæde for Hjemgjæld, Du har handlet med En, der ikke havde den Ret over den omhandlede Gjenstand, isom han havde givet sig ud for at have. Man maa da finde sig i, at Handelen gaar tilbage, og bide i det sure Æble, og lide Løb. Der er flere saadanne Tilfælde, og det kan ikke hjælpe, at man siger, at man har handlet i god Tro, og at man har troet at handle rigtigt, thi man kan ikke undskylde sig med, at man ikke har kjendt de gjældende Love; dem skal man kjende; derved er der Intet at gjøre. Kunde man sige til Domstolene: Jeg kjendte ikke Lovet, saa kom der mange flere, og undskyldte sig, end det var ønskeligt; det kan ikke gaa. Det ærede Medlem for Præstis Amts 1ste Valgkreds (Scavenius), som nylig havde Ordet, talte Noget om Huse eller ikke Huse, hvilket jeg ikke rigtigt forstod. Jeg skal bemærke, at jeg ikke tror at være ubeskedet, naar jeg siger, at jeg har haft nogen Skyld i, at det andet Punkt er blevet foreslaaet forandret. Jeg skal gjerne sige, hvorledes jeg opfatter Sagen. Jeg betragter ikke i alle Tilfælde et samlet Jordbrug som en Eiendom. Naar Lødder til Huse ere udparcellerede og bebyggede som saadanne, ere de efter min Mening, saalænge Forholdet vedbliver at være saaledes, ikke Fæstetvang undergivne, og der er Intet til Hinder for, at et Mand kan eie mere end et Hus, og dyrke og drive Lødderne som samlet Agerbrug, men det bliver ikke derved een Eiendom. Dersom han derimod kjøber et eller flere Huse til, søger og faar Bevilling af Indenrigsministeriet til at samle den til een Eiendom, og det Hele paa Skattekontoret i Skattebogen er opført som en samlet Eiendom, saa maa det gaa ind under Fæstetvang; thi der er da derved fremkommet en Gaard; men der er Intet i veien for, at en Husmand, der har et Hus, kan leie et andet Hus, og at begge Huse tilsammen udgjøre over en Lønde Hartorn, uden at det bliver en Gaard; Husene kunne gjerne drives samlede, de udgjøre dog ikke en samlet Eiendom. Denne Betydning lægger jeg i Resolutionen, og jeg kalder det en ikke uvæsentlig Forbedring, der er foregaaet med den; jeg kalder det endog en stor Forbedring, og det ærede Flertal i Udvalget

er med al den Velvilje, der kunde ønskes, gaaet ind derpaa. Jeg har haft en anden Betænkelse, nemlig med Hensyn til den Maade, hvorpaa Ordet „anser“ benyttes, og jeg har ønsket det forandret, men de andre Herrer af Flertallet have ikke villet gaa med til en anden Udtryksmaade, og jeg har da fundet mig dert, idet jeg erkjender, at naars man ender paa den Maade, som man gjør, og ligesom kun afgiver et Skjøn og siger: Det er efter vor Opfattelse saaledes, men vi ønske Spørgsmaalet afgjort ved Domstolene, saa har man ikke dømt, men kun havt moralsk Mod til at sige sin personlige Mening og iøvrigt henvist til Domstolene. Dette kan jeg være med til at gjøre, og jeg vil raade det ærede Thing til det Samme, efter at Spørgsmaalet engang er kommet frem. Det er alvorligt nok, og kunne vi gjøre Noget med Hensyn til at værne om Lovgivningens Bestemmelser om, at Bønderjod skal være Fæstetvang undergivet, antager jeg, at vi have gjort Noget, der er godt.

Da Ingen yderligere begjærede Ordet, gik man til Afstemning, hvorved:

1) Forslag under Nr. 1 af Flertallet (Albertz, B. Christensen, S. A. Hansen og H. M. Petersen):

S andet Punkt forandres: Ordene „senere sammenlægges til Jordbrug“ — til: „uden at have været i Selvteit i 20 Aar atter lægges sammen til een Eiendom.“ vedtoges enstemmig med 64 Stemmer.

2) Underændringsforslag til Endringsforslaget under Nr. 2 af S. A. Hansen.

S Udvalgets Flertals Forslag Nr. 2, sidste Linie, efter „med“ indskydes: „og som ikke er hjemlet ved særlig Bevilling.“ vedtoges enstemmig med 62 Stemmer.

3) Forslaget under Nr. 2 af det under Nr. 1 betegnende Flertal, med den vedtagne Forandring saalydende:

Det 3die Punkt forandres saaledes: „at det som følge heraf maa betragte